

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre 10 ft. — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hóra 1 „ „
Egyes szám 4 kr.

Lap szellemi tisztát illés minden köz-
emény a szerkesztésbe (Főér 1893. sz.)
barmenive küldendő.

Előfizetési helyben:
Földi K. Lajos könyvkereskedésben
és a kiadóhivatalban. (Főér 1893. sz.
slatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Négy hasábol peti sorát 5 kr. Nagyobb
terjedelmű és többszöri hirdetések a ki-
adónak jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-
díj minden külön bejelölésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot napokban foglalt
újtlóság sora 50 kr.

Nyitlteri közlemények minden peti sora
50 krajczár.

Hirdetések felvételnek a szerkesztés-
ben és kiadóhivatalban. Főér 1893. sz.
slatt.)

Köziratok nem adatkot vissza.

A MAGYAR NYELV.

Nem én vagyok, nem én
A ki megdicsérellek;
Szivemnek szerelmé,
Nemzetemnek nyelve;
Királyné dicsér meg.

A kinek a fején
Koronák ragyognak,
Az nem olyan kényes!
Az örül ez édes,
Imádott hangóknak.

Tanuljatok tőle,
Fényes uraságok! . . .
S az a szép királyné
Legyen e szaváér!
Mindörökké áldott!

Igmándy Miklós.

Battenberg Sándor.

Battenberg Sándor, Bulgária volt hős fe-
jedelme, Gréczban tegnap déli 12 órakor,
bélgyulladás következtében elhunyt.

Battenberg Sándor herceg egyike volt
a jelenkor legérdekesebb és legrokonszenve-
sebb alakjainak. Azon tetteivel, hogy mint a
kis Bulgária fejedelme bátran szembeállott
az orosz fordulatokkal: maga részére hódította
a szabadságszerető népek rokonszenvét.
Battenberg Sándor 1857-ben született s nevel-
tetését a szász királyi hadapród-iskolában
nyerte. Bulgária fejedelmévé 1879-ben vá-
lasztották.

Mint fejedelmek csakhamar meg tudta
nyerni magának népe és különösen a hadse-
reg szívet, mely valósággal rajongott hős uralko-
dójáért.

Közel hét esztendeig — 1879. júliustól
— 1886. nyaráig ült Bulgária trónján s uralko-
dásának egyik kimagasló ténye a bolgár-
szerb háború volt, melyben maga állott had-
serege élére.

Legszébb fegyverténye a döntő slivniczi
csata volt, (1886. november 17.) amelyben maga
is benn volt a tűzvonalban s maga vezényelt
katonáit győzelemre.

A bolgár tróntól egy Oroszország által
inscenált államcsíny fosztotta meg. 1886. au-
gusztus 21-én történt az államcsíny, melynek

A „DEBRECZENI” TÁRCZAJA.

Csokonai Vitéz Mihály egy eredeti levele.

(Felfolvastattott 1893. nov. 17-én, a költő születési év-
fordulójának ünnepén.)

Épen ma két éve tartottam e kör tisz-
telt halgatósága előtt egy kis kéjtuzást Deb-
reczen város területén Csokonai relikviákat
keresve, s e körutamban kimaradt a költő lak-
és halálórási helyének, a darabos-utcai egy-
szerű, nádas házikónak megszemlélése, leírása.

De elmaradt ugyanekkor valamely erek-
lyének a felmutatása is, mert fájdalom, azok
igen nehezen szerezhettek meg, a mennyiben
oly hosszú idő múlva, ma 120-ik születési év-
fordulóját tartjuk Vitézünknek, bajos még a
felkutatása is.

Most azonban kissé kedvezőbb idők jár-
nak, több irányban és többféle módon kive-
tett halónk horgaira itt-ott akad egy-egy mor-
zsálék, mely néha kellő súlytal bír, mint pl.
a most birtokunkba jutott eredeti levél, mely-
nek tartalma oly szoros összefüggésben van
a szerény kis hajlékkal, hogy arról bővebben
kell ez alkalommal megemlékeznem.

Tudvalevő, hogy költőnk a mester-utcai
leányiskola házában született, mely a Csokonai-
kör által 1891. nov. 17-ikén márvány emlék-
táblával jelöltetett meg; az is kétségtelen,
hogy atyja haláláig (1786. febr. 20. 40. é. ko-
rában) a piac-utcai u. n. Fényes házában
lakott a család, míg végre iskolái már a da-
rabos-utcai házból járt, melyet anyja birt-
tulajdonul egészen 1810-ben bekövetkezett ha-
lálaig.

Az 1802 dik évben Csokonait már e ház-
ban, mint utolsó menedékhelyén találjuk, sok
évi bánatadás és csalódások után.

részletei még most is élénk emlékezetünkben
élnek.

Battenberg herceg 1886. őszétől, amidőn
Bulgáriát végleg elhagyta, anyjánál Darmstadt-
ban élt, vagy nagyobb utazásokra ment. 1888-
ban III. Frigyes császár leányával, Viktória
porosz hercegnővel akarták összeházasítani,
azonban a házasságot Bismarck politikai okok-
ból megtiltotta Battenberg ezután egészen
visszavonultan élt Darmstadtban és itt ismer-
kedett meg az udvari színház kitűnő énekesnő-
jével, Loisinger Johannával, akit azután 1889.
év március 7-ikén Mentonban oltárhoz ve-
zetett. Házassága előtt lemondott hercegi
rangjáról, felvette a gróf Hartenau nevet s
mint aktív katoná a 27-ik számú, belga ki-
rály nevével viselő dragonos-ezred ezredese
lett. Házasságából pár héttel ez előtt született
egy leánya, a kinek Maria Terézia főhercegnő
Károly Lajos főherceg neje volt a kereszt-
anyja. Legutóbb a közösi hadgyakorlatokban
vett részt, mint a deli hadsereg harmadik
hadtestének dandárnoka.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése nov. 16-án.

A kiszázdák napja volt csütörtökön a
képviseletoházban. Magyarország legnagyobb osz-
tályának, a kiszázdák osztályának érdeke
uralkodott az egész vitában. A függetlenség
és 48-as párt érdemű számítható, hogy ezt
a kérdést az ideai földmívelési budget alkal-
mával oly meggyőző erővel vitte bele a vi-
tába, hogy immár nem leht kitérni megoldá-
sa elől.

A kiszázdák anyagi helyzetével, oktatá-
suk felkarolásával, adozások könnyébbé tételé-
vel hiteligyük rendezésének, vagy jobban
mondva, még csak megteremtésének, kérdésé-
vel foglalkoztak Herman Ottó, Polonyi Géza,
a nemzeti párból is részben Wittman János,
a pártokivüliekből pedig Hortoványi József,
Wittmann Jelszolás, bár nagyrészt egy spe-
cialis ágnak, a sertésenyésztésnek és keres-
kedelemnek igyekezett szolgálni, szerves ösze-
függésben áll a kiszázdák érdekével, mert hi-
zen Magyarországban a sertésenyésztés igen
jelentékeny helyet foglal el a közgazdaság
egy-ágai közt s nemzetközi sertés-piacunk a
legelső a hasonló piacok között.

A mi leginkább övendetes, a földmive-
lésügyi miniszter, nemhogy visszautasította
volna a jó kívánatokat és tanácsokat, hanem
ellenkezőleg, a cselekvés eltökélt szándékának
kétségbevonhatatlan jeleit adta, nem úgy, mint
az egyidőben, nem is olyan régen történt, hogy
mindent, a mi az ellenzékétől eredt, mint
soha nem tejesítendő, figyelmen kívül
hagyta.

Innen tette kirándulásait a közeli és es-
zebb hely-égekbe, engedve barátai, jóismerősei
szives meghívásának; itt élt csendes munká-
kodásban, a midőn 1802. jun. 11-ik napján
Debreczent — századokon keresztül legfelje-
lmetesebb ellensége a tűzvész ismét meg-
látogatta.

E napon d. u. 1 órakor csapó-utczán Jö-
vér Mihályné özvegy asszonynak az ólja gyű-
ladt ki és a nagy szélben átcsapott a tűz
péterfiára, onnan a hatvan, nagy-és kisu, je-
met és Miklós-utczákra, sorban leégett mint
egy 2000 épülete, a collegiumot, tíz ekleziái
parochiális házat s végre a nagytemplomot tor-
nyostól együtt, ekkor zuhant alá annak vörös
tornyából a Rakóczi harang is.

Ezt Besseney György, ki a nagy vesze-
delem hírére pusztakövesi remeteségéből be-
jön Debreczenbe — így éneklé meg:

„Debreczen siralma” cz. Poémájában 1802.
(64 lap kézirat 7-ik lapon.) Egélig tapkod már
a nagy tűznek lángja, — Öteli a tornyot — me-
legszik harangja, — De teméréksege a szép
érezálának — Vállat düt s ellenteli és ször-
nyű ostromnak, — Zugással fuja ki a tűz le-
helleit — Magában és hanggal testi feleleit.
A pusztító erő koronájába kap, — Felette kö-
rülte száraz fakba harez, Eledeléhez nyul, mely
mind hamvába hull, S a száz mázsás harang
helyéből megindul. Dül, rohan, lefele, tóri a
gerendát — s még egyszer ezeken felfüggeszti
magát; De az egész tűzét itt is kiterjeszti, a
falba rakott fat mind szénné emésztli. — Meg-
indul az érczetet, nagyot fohászódik, eldül és
alatta a föld megrázkódik. stb.

Leégett az egész darabos-utca s véle
együtt a Csokonaiék háza is; a borzalmas eset
után a megrémült lakos-ág fejét vesztette, min-
denki csak a jó Istenőt várta a segítséget. A
csupán 200 frittal rendelkező tűzi cassának a

Az ellenzék e magartartásért szives tün-
tetéssel fogta pártját a földmívelési minisz-
ternek, a mivel meg ismét azt a ma is köz-
keletű vádat czáfolta meg, hogy semmi sem
tetszik neki, a mit egy miniszter tesz, ha
az ország javára szolgáló dolgot cselekszik.
Egyedül Witmannak kivánságát utasította vis-
sza a miniszter, mely kivánság arra irányult,
hogy a kőbányai sertéspiacra nézve kiadott
szabályzatot törölje, vagy módosítsa a kor-
mány.

Ez a miniszter szerint valóságos sze-
rencsétlenség lenne, mert akkor ki lennénk,
töve annak a veszedelemnek, hogy legna-
gyobb sertésfogyasztónk, Németország zárja el
piaczeit.

A földmívelési vitát folytatták tegnap s a
gazdasági művelési ágak különbözősége szerint
tarka képet nyert a vita.

Részt vettek a vitában: Perczel
Dezso, Kun Miklós, Heckenaszt György, Reiter
János, Sporzon Ernő, Méréy Lajos, Körössy
Sándor, Sima Ferencz, Hedry Lőrincz, Her-
mann Ottó, Witmann János és Atzél Péter. A
földmívelési kormány részéről Bethlen András
gróf miniszter és Miklós Odón államtitkár
szólttak.

BELFÖLD

A király pöre. A Morva folyó mel-
lett levő földdarab miatt megindult ismert
pörben kedden vizsgálták meg a kérdéses föld-
területet. A pörös erdővész Ferencz József ki-
rálynak magánbirtokához tartozik, de igényt
tamaszt rá gróf Bathyhány József is, a ki
mindaddig annak tulajdonosul hitte magát. A
pör megindítása előtt a gróf csupa tisztelet-
ből az uralkodóház iránt előre le akart mon-
dani a kérdéses telekről, de ezt még sem te-
hette, még pedig igen fontos okból. Nemcsak
arról van ugyanis szó: kié a pörös erdő, a
királyé, vagy gróf Bathyhányé? hanem arról
is, hogy Ausztria, vagy Magyarország nagyob-
bittassék. Gróf Bathyhányának nincs szándéká-
ban pört indítani a király ellen: de viszont
a haza földétől egy talpalatnyi sem engedhet
át más államnak. Ujjabban Pozsony városa is
beleszólt az ügybe, mert területe határos a
pörös földdarabbal.

**A balázsfalvi érsekség betöl-
tése.** Nagyváradiú írják, hogy Pável Mihály
nagyváradi görög katolikus püspöknek baláz-
falvi érsekké történendő kinevezése a közel
jövő ténye. Pável püspök eleinte vonakodott
ez állást elfogadni, de az intéző körök hatá-
rozott kivánsága és a legutóbbi nagyváradi
események befolyással voltak a püspök elha-
tározására és most már hajlandónak nyilat

földi pénztár sietett 2000 frittal segítségére; né-
mely közeli helyekről, mint Nádudvar, Diószeg —
csak 18-ikán érkezett az első segély, kenyér
és életművekben; a városban szállásoló egy
svadron lovasság részére — a széna mindenütt
megégyvén — a város ad szénát.

A nád ára 2—3 szorosra szökken, épület-
fát a város ad ugyan, de míg ahöz jutni lehet,
hetek, hónapok elmúlnaknak.

Ugyan mit tevé legyen, kihez forduljon
a kortársaival és önmagával is meghasonlasba
jutott szegény poeta Debreczen városában, hol
ily nagy veszedelmek után oly szigorúság uralko-
dott, hogy köszönje meg, a kit éjjeli straz-
sának ki nem rendelének. (Mindent ot házhely
egyűvé tartozott és rendelt őrizőt.)

Ne csodálkozunk tehát, hogy a kárval-
lott ember oda folyamodott, a honnan leggyor-
sabban remélt segítséget. Így írta meg leveleit
az év folyamában gr. Széchenyi Ferenczhez,
gr. Fekete János generálishoz, gr. Erdődy
Zsigmondnéhoz, Rhédei Lajoshoz, Festetics-
hez, Puky Istvánhoz Gesztelyre, Fráter István-
hoz Asszonyvásárra, Vad Tamás és Sas
Janoskhoz Nánásra, Székely Zsigmond és Pap-
szász Józsefhez T. Igarra.

E levelek nagyobb részét s azokra nyert
válaszokat — habár kivonatlag is — ösmer-
teti Schedel (Toldi) Ferencz Csokonai munkái-
nak e faradhatatlan összegyűjtője és kiadója —
1844-ben megjelent vasikos kötetében, s való-
ban bámulatot keltő szikós kitértás az, mit
irodalomtörténetünk e jeles előharczosa 50 év-
vel ezelőt kifejtett költőnk minden iratának,
utolsó kezevonásának megkerítésében, a mi az
akkori gyarló közlekedési viszonyok mellett
igazán nehéz feladat lehetett. De nem restelte
az utánjárást, a levelezést, nem sajnálta a

kozott az érseki székhely elfoglalására. Utódjául
a nagyváradi görög-katolikus püspöki székhely-
ben Szabó János szamosújvári püspököt,
ennek helyébe pedig Rezey Szilvius or-
szággyűlési képviselőt, a szabadelvű párt tagját
emlegetik.

**A kuria biráskodása választási
ügyekben.** A képviselőházi választások fe-
letti kuria biráskodásról szóló törvényjavaslat
tárgyában kiküldött képviselőházi bizottság
csütörtökön ülést tartott, melyen egyhan-
gulag Teleszky Istvánt választotta meg elnö-
kének. A bizottság a hozzá uasított s rész-
ben már le is tárgyaló törvényjavaslatot e
hó végén veszi további folytatálagos tanács-
kozás alá.

Papp Elek beszéde,

— a képviselőház nov. 15-iki ülésén. —

Papp Elek, a nádudvari vál. kerület
népszerű és tevékeny képviselője, a képviselő-
ház nov. 15-iki ülésén a következő, nagy ha-
tású beszédet mondotta:

T. ház! Egyének és nemzetnek, ha sza-
bad, ha gazdag és megelégedett akar lenni;
első szüksége: az igazság. Engedjen meg
tehát a t. ház, hogy a midőn a földmívelés-
ügyi miniszterium költségvetésének tárgyalása
alkalmából felszólalni bátor vagyok, ugy a ma-
gam, mint azon párt nevében, melyhez tartoz-
ni szerencsém van, elmondjak egy néhány oly
gazdasági és azzal rokon és kapcsolatos igaz-
ságot a melyeknek megfigyelését és érvényesíté-
set legalább mi itt ezen a padokon elkerülte-
tlenül szükségeseznek és elodázhatatlannak
tartjuk. Mindenek fölött, elvitázhatatlan tény
és igazság az, hogy Magyarország kiválólag
földmívelő ország és hogy még nagyon hosszú
ideig földmívelési ország lesz. Elvitázhatatlan
tény, hogy különösen földmívelésünk érdeké-
ben mindenk előtt az szükséges, hogy ma-
gunkról önállóan és függetlenül intézkedhes-
sünk; az önálló vánterületet, a magyar ke-
reskedelmi politikát kell tehát egész terjedel-
mében megvalósítanunk. (Élénk helyeslés
és sóhajok.) Mert a mi Magyarország idegen
erdek behatása alatt lesz: addig bármint föld-
mívelési politikát üzön, képtelenek leszünk
nemzeti iparának fölvirágoztatását elérniük.

Csak is önálló vánt és kereskedelmi politikával
lehet biztosítanunk földmívelésünk jövőjét. Az
u. n. szabadelvű kormányunk okólna kellene
a 25-éves tapasztalatokon és be kellene látnia,
hogy sokféle bajainknak, földmívelésünk el-
maradásának, legfőbb oka az 1867-iki kiegye-
zés. (Ugy van a szélső balon.) A kiegyezés
hatása szerves összefüggésben van nemzetünk
egész fejlődésével. Ama jogfelfogásnak, ama

költséget sem, ha egy eredeti kézirat, vers-
török vagy csak level-másolatról is volt szó.
Össze is gyűjtötte, rakásra halmozta azokat
ugy, hogy alig maradt Csokonai kézirat az or-
szágban, s jelenleg a tudományos akadémia
vagy a muzeum levéltáranak valamely rejtett
fiókjában lepi azokat a felesles finom pora.

Talán épen e mohó gyűjtés eredményezte
azt, hogy legkevésbé került felszínre Debrec-
zen és környékéről, a mi a Csokonai-emlékek
nevezetere érdemes volna, s ma — a Csokonai
körnek 3 éves fennállása után — még mindig
bizonyos feltételekkel őrizi mindenki a Csok-
onai relikviákat.

Ily körülmények között valóban esemény-
számba ment a nagy költő által szerzett és
kiadott zeneműnek egy eredeti példánya, melyre
sajátkezűleg írta ra nevést és ajánlást s melyet
László József ur, körünk buzgó tagja 1891-ben
ajándékozott az egyietnek.

Eiképzélhető, mily örömteljes érzést kelt-
hetett szerény körünk minden lelkesedni tudó
tagjában azon hír vétele, hogy egy derék tan-
főru, az irodalmilag is ősmert nevű Miliesz
Bela, t. fűredi ev. ref. tanító és az ottani heti-
lap f. szerkesztője, birtokában van Csokonai
Vitéz Mihály egy levelének, melyet egészen
maga írt, a birtokba is meg van, még pedig a
költő lantos pecsétel, s hogy e leveltel lelkes
honfitársunk a Csokonai-körnek ajándékozta.

Miliesz Belának valamelyik őse lehetett azon
Miliesz József, ki Csokonainak 1788-ban az al-
kalmazott mértant, természettant és bölcsészet-
tet adta elő.

A leveltel koszorus költőnk az elébb rö-
viden leírt debreczeni nagy tűzvész után 4
nappal 1802 június 15-én Papszász József ur-
hoz írta s Karczagon keresztül Tisza Igarra
küldötte s az következőleg hangzik:

erkölsi érzületnek szelleme, amely a kiegye-

Az 1867-iki kiegyezést a kishitűség, az

Mit szóljunk külkereskedelmi viszonyunk-

Es a helyett, hogy az összecsugorodott,

T. ház! Akkor, a mikor azt tapasztal-

egyezéssel össze nem egyeztethető, hogy

szóljunk külkereskedelmi viszonyunk-
ról; vajjon van e házban valaki, a ki má

igenis megköveteljük, hogy az állam megvéd-

József Ágost főherceg eskü-
vője. József Ágost főherceg esküvője Mün-

sára kiközlött bizottság közvetlenül a reichs-

Határidő-naptár.
Találkozó szerdán és szombaton a Jönczy-

Ujdonságok.
A Csokonai-kör tegnap este tartotta

Nagy műnt az alföldön. Lukács

Vagy tán biztos almafádnak
Aljában mulatozol,
S az esthajnalon Nymphádnak

„Tekintetes Ur!
Minémü Romlásra jutott légyen szegény

sor Pap Szász József urnak egész
tiszteléttel — Igar.
A boríték belső lapjára ezt írta Csokoni:

hály — tul a Dunai — somogyvármegyei ne-

Oh öleld meg szép vidéked,
Mert te még boldog vagy ott,
A hol a szerencse neked
Egy két arnyas fát hagyott.

zottság közvetlenül a reichs-... tan kezd meg újból tanács-... sem szenved, hogy a ja-... kerestülmennek; hatá-... ül fel azonban a hir, hogy... potot legközelebb megszün-

Aridő-naptár.

Aradán és szombat a Jönczy-... Margit-fürdőben minden... kezdete este 7 órakor. Csokonai kör választmányának... jubileum rendező bizottsága... Gábor próbálja a »Korona«... közgyűlése. Csokonai kör. társ. diszgyűlése. Csokonai-ünnepély a színházban. Verseny a debreczeni egyetem... egyet. tombola estélye.

Ünnepségek.

Csokonai-kör tegnap este tartotta... »Margit-fürdő« disztermé-... rossz idő miatt nem nagy... de a jelen voltak kitű-... voltak: Komlóssy Dezső... Faragó Miklósné, Győri Károlyné, Lubrinicz Ju-... Stahli Gézané, Kasza-... Simonffy Emilné, Széll Far-... Cserefné, Cserefné, Dr. Kovács... Istvánné, Medgyesi Gábor-... Kalmánné, Sápy Jánosné, Kóncz Elekné. Leányok: Győri Ilonka, Cserni Berta, Széll Mariánna, Kaszanyitzki Gizella, Ujvári nővérek, Fa-... Az érdekes estélyt a főisko-... meg a »Tihanyi Echo«-val... Arnold tartotta elnöki... végül felolvasván »Margit-... intézetben« cz. novelláját. ... szavalt, Göbi Imre egyik... elő. Ezt követőleg Géresi... majd Komlóssy Arthur... egyik levelét. E felolva-... meben közöljük. Vértesi... mi beszéde után leleplez-... festő által rajzolt Csoko-... általános elismeréssel ta-... »Reményhez« cz. dalt ad-... A műsor lezajlása után... ifjúság s igen kedélyes... 3 óráig tartott a táncz... 60 pár tánczolt.

... az alföldön. Lukács... miniszter nagy tranverzál-... határozta el, mely az... fogja szelni. A múlt melynek... a kereskedelmi minisz-... dolgozák fel, 260 kilométer... áram és fél millió forintba... kezdőve Halas, Majsa... grad, Szentés, Békés Gyula... eríteni és Aradmegyében... az időközben kiépít-... Debreczen i műthoz. Az... fontossága, mert a Nagy-... termő területeit fogja át-... edő vonalakkal; a Dunával... utakkal egybekötni. Az épi-... dik meg.

... almafádnak... ulatozol, ... Nymphádnak... hajtozol. ... szép vidék, ... boldog vagy ott, ... nces néked... rnyas fát hagyott. ... mely a Darabos-utcán... am slattinak helyén állott —... gút fel romjaiból olyanná. ... 88-ig mindnyájan láhattuk, ... zserű kétablakos, tűzfala... kis ház volt, 3 szoba, egy... ulsó kamarahelyiséget fog-... z utóbbinak alacsony padlás-... 1884-ben még magam is lát-... melyek félig megszinesedve... va, a kertben 3 jegyeney ál-... t és legnagyobbat Csokonai... tetettnék állították az öreg... a-hajtások és a költő által... lt jázmin-bokrok azonban még... lhatók a kert helyén. Ma már... e a ház, egészen modern iz-... zathá kegyeletteljesen ismét... ábla hirdeti, hogy ott lakott... es keblét Csokonai.

... szelleme a nagy költő-... felett, és itt mi felettünk is... okonai-kör — jöhet bár reánk... korszaka — nem halhat... halhatatlanságot vivott ki... utókor előtt!

1893. nov. 17. Komlóssy Arthur.

* Isteniszteletek. Holnap, vasárnap a következők fognak isteni tiszteleteket tartani: a nagytemplomban Tóth István s lelkész, a kis templomban Csapó Péter s lelkész, a Kossuth u. újtemplomban Dicsőfi József, az ispotályi templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész. Az ág. ev. egyház imaházában Materny Imre s lelkész tart egyházi beszédet. Istenisztelet kezdete 10 órakor.

* Kath. főgimnázium Debreczenben. A r. kath. egyházközségi bizottság dr. Wolafka Nándor prépost-plébános elnöke alatt tartott ülésében Nemes Kálmán világi elnök és főgondnok azt az indítványt tette, hogy a kath. főgimnázium létesítése céljából a bibornok-püspökhöz felirat intéztessek és az egyházközség kebelében a szükséges lépések megtörténjenek. Dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspökhöz a tervezett felirat már felterjesztetett; az egyházközség pedig három tagu albizottságot küldött ki, mely áll: dr. Wolafka Nándor prépost-plébános, Nemes Kálmán világi elnök és főgondnok és dr. Irinyi István egyházközségi bizottm. jegyző és ügyész urakból. Ezen albizottság megállapítja a közlelbbi teendőket.

* Tokaj Hegyalja emlékirata. A Tokaj-Hegyalja szőlőbirtokos lakossága terjedelmes emlékiratot intézett a magyar országgyűlés képviselőházhoz és az összkormányhoz, a melyben részletesen ismerteti a filokszéra pusztításai által elszegényedett Tokaj-Hegyalja helyzetét, a melynek javítása iránt a törvényhozás sürgős intézkedéseit kéri. E czélból konkrét javaslatokat tesz a szőlőtermelés megujítása és új iparágak, keresetforrások létesítése ügyében. Ki vanatos, hogy az emlékiratnak meglegyen a várt eredménye, mert talán egy vidéknek sem volt annyira egyedüli keresetforrása a bortermelés, mint éppen a Hegyaljának, a mely azonban ettől a filokszéra pusztításai folytán elesett és most a tönk szélén áll.

* Elhunyt tsuló. Szőke Béla harmad éves hittanhallgató, a Debreczeni főiskola jeles növendéke, néhai Szőke Janos ev. ref. esperes fia, f. hó 15-én, életének 21-ik évében Érmihályfalván elhunyt. Tegnap temették el nagy részvét mellett. Koporsójára tanuló társai koszorút vittek s Csiky Lajos főiskolai hittanár, a deb. főiskola lelkésze végezte a temelési szertartást. Beke lengjen a korán elhunyt derék ifjú havi felett!

* Színház. Csütörtökön — Csiky Gergely emlékére — a »Czikifranymorusa« a nagy irónak egyik kiváló alkotása adatott, telt ház előtt, a mi azt bizonyítja, hogy helyes lenne a Csiky többi darabjait is színterhozni. A darabot szép néma képlet előzte meg. Többször föl kellett buzni a függőnyt, hogy a közönség a szép képletben minél tovább gyönyörködhessek. A szereplők közül kiemeljük: Csiki Lászlót (Bálmay Gusztáv), Cserni Bertát (Bella), Arday Idát (Ester), Sándor Emilt (Coma Balint), Pécsey Kalmánt (Tarczali), Hevesit (Sodró Antal), Püspököt (Murok Márton), Horváth Paulát (Mezesné). Rózsahegy Kálmán, ez a törekvő ifjú színész, igen ügyesen játszotta Mádi Simi szerepét; többször megtapsolták. Tapolczi (Poprádi) azonban nem svihakot, hanem inkább fővárosi gigerlit mutatott be. Már pedig a svihák és gigerli közt lényeges különbség van. A Zegeryei kisasszonyok halás szerepeit a szereplők nem aknáznázták ki. Ma, Csokonai emlékére, »Csokonai szerelme« holnap pedig a »Falurossza«, Tóth Ede örökszép alkotása adatik. Finum Rozsít Tiszainé, Gonosz Pistát Tiszai játsza.

* Ünnepele a főiskolában. A főiskolai felsőbb tanuló irodalmi önképző társulata a megelőző évek gyakorlatához képest vasárnap nov. 19-én d. u. 3 ó. a 6. számú akadémiá tereben rendes havi diszgyűlést tart, melyen komoly szavazati darabot Lencz Géza 4 th és Csajághy Károly 1 jé, vigat pedig Fehér Gyula 3 th. fognak előadni; ezen kívül komoly tárgyu felolvasást tart Csia Kálmán 4 th, vig tárgyt pedig Király Péter 3 jé. A melyen tisztelt városi közönség pártfogását, melyet eddig is mindig nagyobb-nagyobb mérvben tanusított, ez alkalomra is kérjük, hogy így a gyűlésen való szives megjelenésük által egyrészt annak sikerét biztosítsák, másrészt érdeklődésük által a tovább haladásra buzdítsanak. Az önképző társulat nevében: Lencz Géza főjegyző.

* Csokonai est a színházban — A Csokonai-kör a következő »terjesztést és felhívást« adta ki a Csokonai-kör tagjaihoz: »A debreczeni színtársulat is adozni kíván Csokonai Vitéz Mihály emlékezetének, s ma, f. hó 18-án diszeladás tartatik a színházban. Ez alkalommal színter kerül Szigligeti »Csokonai szerelme« című vígjátéka, a nyitány, az első képek s a dalművek mind a Csokonai emlékének dícsőítésére és rá vonatkozóval lesznek előadva. Kedves kötelességemnek tartom ezen diszeladásra a Csokonai-kör t. tagjai nagybecsű figyelmét felhívni. Debreczen, november 17. Vértesi Arnold, a Csokonai-kör elnöke.

* Kinevezés. A debreczeni itélőtábla elnöke Balás Lajos végzett joghallgató a debreczeni itélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

* Sétahangverseny. A katonai zenekar holnap d. u. 4 órakor sétahangversenyt rendez a Margit-fürdőben, igen érdekes és

változatos műsorral. A műsorban szerepel Kéler Béla Csokonai-nyitánya is. Nagyon örvendünk rajta, hogy a derék katonai zenekar így szépen hódol a Csokonai-kultusznak.

* Az ügyvédi kamarából. A debreczeni ügyvédi kamara Dr. Berger Andor ügyvédet, Debreczen székhelyvel az ügyvédek névjegyzékébe fölvetette.

* Lapunk zártakor vesszük a hírt, hogy Tóth Lajos helybeli polgár, nyugalmazott m. kir. vasuti hivatalnok ma d. e. hirtelen elhalt; mint mondják a szobába tödült gáz fojtotta meg.

* Az 1848-49-iki magyar szabadságharc története, a mai modern irdalmi viszonyoknak megfelelőleg, a művelt közönség számára nincs még megírva. Igaz, hogy számos jeles munka, emlékirat, visszaemlékezés stb. jelent már meg történetünk e dícsősségek korszakáról, de míg e munkák egyrésze inkább programkai és hadászati szempontból tárgyalja a szabadságharcot, másrészt csak töredéket, s egyes epizódok leírására szorítkozik. E hiányon akart segíteni a jóhirű Lampel Róbert (Wodianer F. és fia) könyvkiadó-cég, midőn elhatározta, hogy könyved vonzó modorban megírva, számos egykoru illusztrációval ellátva egy nagyobbabásu munkában mutassa be az 1848-49-iki szabadságharcot a magyar közönségnek. A munka megírására Gracza György ismertevű író s lapszerkesztőt nyerte meg, az illusztrációk összállítására pedig gróf Kreith Béla az orsz. 1848-49-iki ereklyemuseum tulajdonosa vállalkozott. A munkát nem kevesebb mint 400 egykoru s legnagyobbbészit a nagy nyilvánosság előtt meg ismeretlen kép fogja dagítani. A magyar szabadságharcznak valóságos albuma lesz tehát e mű, amelyet végiglapozva mintegy szemünk előtt látjuk elvonulni e dícső korszak minden nevezetes eseményét. — A vitéz honvédsereg, valamint az osztrák és orosz hadak ruházata s felszerelése színes képekben lesz bemutatva. Több egykoru próklamáció az eredetnek megfelelő nyomásban mellékeltek a műhöz. De még a b-ési császári és királyi udvarl muzeumokban őrzött s szabadságharcunkra vonatkozó képek kiadhatási engedélyt is sikerült megszereznie Kreith grófnak a munka számára. A munka tehát, amint a prospektusból kitetszik minden tekintetben rendkívül érdekesnek ígérkezik. A munka füzetekben fog megjelenni. Minden hónapban két füzet, u. m. a hó 1-jén s 15-ikén egy egy füzet. — Az egész munka 28-80 három ives füzetre van tervezve, s az első füzet már most f. évi december hó 1-én hagyja el a sajtót. Egy-egy füzet ára 30 kr. A munkára azonban lehet előfizetni is, még pedig negyedévre (6 füzetre) 1 forint 80 kral. félévre (12 füzetre) 3 fit 70 kral, s egész évre (24 füzetre) 7 forint 20 kral. Minden 7 előfizetőt vagy megrendelőt gyűjtőnek egy tiszteletpályánnyal szolgálunk. Kívánatra hajlandók vagyunk legalább 7 előfizetőt vagy megrendelőt gyűjtőnek, faradozásának jutalmazásképen a tiszteletpályány helyett, az utolsó füzet megjelenésekor a mű teljes bolti árát képzésben rendelkezésére bocsájtani, mely összegnek pontos kiegyenlítésért az alulírt kiadó-cég kezességét vállal. A megrendelések Lampel Róbert (Wodianer F. és fia) könyvkiadó-céghez a Budapest, Andrassy-ut 21. szám a. küldendők. Melegen ajánljuk e hazafias szép munkát minden magyar ember figyelmébe.

* Egyesülés. A helyi vasut és a hatvan-utca-vásártéri közúti részvénytársaság egyesülése most már végérvényesen megtörtént. A lapunk jelen számában erről szóló hírdetést ajánljuk a részvényesek figyelmébe.

* Villamos órajelzője van rövid idő óta a helybeli ker. akadémiának. E szép műmű nagy inga óra villamos harangjával, mely a legnagyobb pontossággal jelez minden órát s az első tíz perczet utána. Lófkovics Arthur helybeli óras és eszközész ajándéka, kinek a felügyelőbizottság f. hó 15-én tartott ülésében szavazott jknyvi köszönetet e nemes lelki adományaért.

* A csomagok védelme. A kereskedelmi miniszter, mint hírlík, törvényjavaslatot terjeszt elő, amelynek czéja, hogy megvédelmezze családok ellen a közönséget amaz árak vásárlásánál, amelyeket csomagolva szoktak eladni. A javaslat legfőbb tartalma, hogy ily csomagokon lévő megjelöléseknek a való-ságot kell mondaniok, s a kereskedelmi miniszter szükség esetén kötelezővé is teheti ily megjelölések használatát. Aki az ellen vét, ki-lógást követ el, amely elzárással és 300 frt bírsággal büntethető. A javaslat különö-sen a pamutárunknál üzött visszaéléseket akarja megszüntetni.

* Ofiás termények. Az amerikai utjáról épen csak aig hazatért budapesti mag-kereskedő Mauthner Ödön máris egy olyan kiállítással lepte meg a budapestieket, a mely párját ritkítja és az Andrassy uti üzlet kirakataiban kiállított termények oly szépek és olyan óriás nagyok, a minőket az országos kiállításokon sem láttunk. Vannak ott 101, 103 és 108 kilós óriás tökpeldányok, 11 1/2 sőt 13 1/2 kilós kalarabok, melyek róriási súlyuk dacára sem fások, hanem teljesen zsengek, de látunk itt 17 kiló kiló súlyu oberndorfi ré-pát is, melyet Friedmann péli termelő, 21 ki-lós olajbogyóalaku példányt, melyet Harkányi Karoly gazdasága és 23 kilós Mamuth-répat

Józsa Sándor czelegdi gazda állítottak elő, természetesen Mauthneről került magból. A hozamokra kitűzött arany díjakat a következők nyerték el: Lollok Gusztáv kengyeli kasznár, kinek 1600 □ ölenként 950 mm. olajbogyó-alaku, Politzer Fülöp dévaványai birtokos, kinek ekatasztrális holdankint 1007 métermázsza oberndorfi répája, és Bárány Gábor dobrai bérlő, kinek 1600 □ öles holdankint 1011 métermázsza Mamuth répája termelt a Mauthner-től beszerzett mag után. Friedmann péli termelő elkészté bejelentésével, neki 1101 métermázsza Mauthner-féle oberndorfi répája termelt holdanként. Ha tekintetbe vesszük, hogy a mult tavaszszal majd a rovarok pusztították, majd hideg szárazság viselte meg a ré-papalántákat, be kell vallanunk, hogy valamint a kiállított termények suya, ugy hatóság i b i z o n y l a t o k k a l beigazolt fenti hozamok bámulatra méltók: mert bámulatosak volnának normális, jó időjárásban is és mindentse csak páratlan minőségű jó mag-vaknak kell az ilyen óriás eredményeket érdemül betudni. (512.)

Egész selyem, mintazott Foulárdokat (mint-egy 450 különböző fajban), méterenként 85 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszővöketek 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, koczkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle disz-posztio és 2000 különböző szín és árnyalatban) postabér és vámmentesen Henneberg G. (cs. és kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordultával küldetnek. Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (10.) 2.

* Elveszett f. hó 16 és 17-ika közti éjszaka, az indóház környékén, egy csont nyelű női esernyő. A becsületos megtaláló szive kedjék ezen esernyőt szerkesztőségünkbe behozni s ezért illő jutalomban részesül.

Jókai összes művei. Jókai jubileumának emlékeül a nagy regényírónak összes művei meg fognak jelenni s e művek — László Albert debreczeni könyvkereskedő — részeltfízetésre is megrendelhetők.

Vasárnap, nov. hó 19-én: FALUROSSZA. — Tóth Ede népszínműve. — Főszerkesztő: Szinay Gyula. Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. (Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

Pályázati hirdetés. A debreczeni ev. ref. egyháznak lemondás folytán üresedésbe jutott számvevői hivatalára ezennel pályázat hirdet-tik. Évi fizetés 750, azaz 750 forint. — Pályázhatnak ez állás elnyeréséért azok, kik gyakorlat utján akár nagyobb pénz-tár ügyvitelében, akár számvevői teendők végezésében jártasságot szereztek, vagy egyszerű és kettős könyvvezetésben jártasak és ezt hiteles okmánynyal igazolni tudják. A választás ezuttal az 1895. évi február 1-ig tartó időre történik, amikor új, általános tisztújítás lesz. A hivatal f. évi decz. 1-én foglalandó el. Pályázók felszerelt kérvényeiket f. hó 11. nov. 24-én est 5 óráig Simonffy Imre kir. tanácsos urhoz adják be. Debreczen, 1893. nov. 17.

Némethy Lajos, Simonffy Imre, h. lelkészelnök, kir. tan., főgondnok

Pályázati hirdetés. Ezennel pályázat hirdettetik a debreczeni fogvasztási-és ital-adók beszedésére alakult szövetkezetnél üresedésbe jött könyvvezetői állásra. Az évi fizetés 2400 (kétezer-négyszáz) korona, mely havi 200 korona részletekben utólagosan fizettetik. A megválasztandó köteles állását 1894. évi Január 1-ső napján elfoglalni, hivatalos órák idejében a hivatalos helyiségben jelen lenni. Pályázni akarók szakképzettséget és gyakorlatot igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket (Csapó-utca 388. sz. a.) f. évi november hó 30-ik napja déli 12 órájáig adhatják be. Kelt Debreczenben, 1893. évi november 14-én tartott intéző bizottsági ülésből NAGY FERENCZ, elnök.

(506)

Eladó ház.

A piacz utcán a posta épület tőszomszédságában lévő 2142-ik sz. ház szabad kézből eladó.

Vételi ajánlatokat elfogad a tulajdonosné. Csapó utca 319. sz. alatt.

Tudomásul.

A debreczeni helyi vasút részvény társaság és Debreczen hatvan-utca vásártéri közúti vasut részvény társaság egye-sítése immár jóvá hagyatván, ezen utóbbi társaság t. rész-vényesei ezennel felhivatnak, miszerint részvényeiket a deb-reczeni helyi vasut részvény társaság irodájában, a délutáni órákban kicserélni méltóztat-sanak. A debreczeni helyi vasut részvénytársaság igazgatósága. (509.)

JUTÁNYOS szabott áron kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI CZÉGNÉL: divatos női ruhászövetek

Franczia flanelk, Kasán, Moldon legujabb flanel selyem és bársony

BLUZOK színes és fekete selymek MOSÓ VELEZEK Télihimáláy kendők selyem- és harasztkendők

Gyermek-ruhácskak, felöltők normal-gyapju-és pamut

ALSÓ INGEK UJJASOK és NADRÁGOK Téli harisnyák, keztyűk

Az idén szép raktárt tartunk BRASSÓI és GÁCSI posztókban (443.) Tricot, peruvien és Doskinokban.

KOSTYA JÁNOS

arany és ezüst ékszer üzlete DEBRECZENBEN.

Széchenyi-utca, Bárány Podmaniczky-ház, Kunz József és Társa urak üzletével szemben, ajánlja a nagyérdemű közönség becses figyelmébe, a mai kor igényeinek megfelelő szolid berendezési

ékszer árukat,

ARANY ÉS EZÜST ZSEBÓRÁKAT

igen finom kivitelben.

és minden e szakmához tartozó, arany és ezüst készleteket bármily alkalmi ajándékokra a legjutányosabb árban, a valódiságért jótállva.

Továbbá, mindennemű arany, ezüst új munkát, átalakítást, javításokat, gyorsan és pontosan a legelőcsőbb árban saját műhelyemben készítek.

Regi arany töredéket a legillendőbb aránt becserélek, vagy készpénzért bevaltok. Vidéki és helybeli rendeléseket és megbízásokat gyorsan és lelkiismeretesen teljesítek.

Minden egyes áru valódiságáért kezeskedem.

Kérem a n. é. közönséget személyesen meggyőződést szerezni és becses pártfogásába ajánlva magamat, vagyok teljes tisztelttel

KOSTYA JÁNOS, ékszerész.

(508)

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy itt Debreczenben, nagy-várad-utca 2088 sz. alatt

fényképészeti műintézetet

nyitottam. Arcképeket a legjutányosabb árak mellett a mai kor igényeinek mindenben megfelelőleg készítek, melyek a nagyérdemű közönség ízlését ki fogják elégíteni. A n. é. közönség becses pártfogását kérve vagyok legmélyebb tisztelttel

Krämer Gyula

Bécsből.

JEGYZET. La' oratoriumom amateur uraknak rendelkezésére áll és lemezek kidolgozására, valamint az ezen szakmába vágó dolgok elfogadtatnak.

(475)

2-2.

KARDOS LÁSZLÓNÁL

KOSSUTH-UTCZA.

NŐI KÉZI MUNKÁK

és pedig a legszebb és legújabb ó-német lyukas szegélyes.

Minden nagyságu tálcakendők

asztalfutók.

Kredencz terítők.

Asztalka- és varrógép-takarók,

láncz és keresztöltéssel,

egész színválaszték

jó mosatu himző selyemből és pamutból.

(444)

Czélyszerű GAZDASÁGI GÉPEK a téli évadra.

A Corbett és Fia-féle angol daráló-gép

igen alkalmas búza, árpa, zab, borsó, bab, kukorica és palánka megdarálására; rendkívül egyszerű és tartós szerkezete, valamint kitűnő munkája miatt a legmelegebb ajánlásra méltó. Ezen daráló kézzel, járgányváltó- vagy gőzerővel hajtásra van berendezve.

Ára o. é. 83 frttól 225 frtig.

A SZECKAVÁGÓ

melynek hasznos volta ma már minden gazda előtt ismeretes; különböző nagyságban kapható kézzel, kézzel és lábvali- járgányváltó- vagy gőzerővel hajtásra.

Ára o. é. 27 frttól felebb.

A szabadalmazott emeltyűs

tengerimorzsoló,

mely minden rugótól ment, minden külön igazítás nélkül a kis- vagy nagy-csővű tengerit egyaránt jól lemorzsol.

Ára o. ért. 34 frttól 40 frtig.

A felsorolt gazdasági gépek raktáron tartatnak vagy a legrövidebb idő alatt a legjutányosabban beszerezhetők

Bauer és Társánál Debreczenben

(500)

Nagy-Péterfia-utca 871. sz. alatt (Telefon összeköttetés.),

kinek ugyanitt a gőzerőre berendezett gépműhelyében mindennemű gépjavítások szakszerűen, gyorsan és jutányosan eszközöltetnek.

Körkemenczék saját jónak bizonyult szerkezetben, a téglák vakolat-téglák, fedőcserepek nagyban előállítására, továbbá a mész és cement égetéséhez. Fedő cserepkemenczék osztrák-magyar szabadalom egyedüli kemencze a fedőcserep és kötélrovtávkovátkos cserép nagyban előállítására. Kongó tégláégető kemencze 15786 számú osztrák magyar szabadalom megszakítás nélkül dolgozó, a kőgyágesővek, a padlóteglák chamottkövek, egyáltalában mindennemű kongóteglák égetésére. A téglakészítés és comentyártáshoz mindennemű kemenczék és berendezések.

Hotop Ernő agyagipar mérnök

Budapest V., Váci-ut 70. sz. (GUTJAHR ÉS MÜLLER GÉPGYÁRA) és Berlin W., Kurfürstenstrasse Nr. 122.

GRÓF ESTERHÁZY GÉZA-FÉLE
cognagyár-részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Teljesen befizetett részvénytőke
640.000 korona.

Az osztrák-magyar birodalom egyik legnagyobb cognagyára.

ESTERHÁZI COGNAC

tiszta borból, idegen anyagok hozzákeverése nélkül készült és ezért a közönség kedvencz itala.

Több ezer elismerő nyilatkozat.

Diszoklevél, aranyérem s díszkeresztel kitüntette.

Legelőkelőbb orvosi tekintélyek által ajánlva kapható Debreczenben: Áron Miksa, Áron Manó és társa, Csanak József, Rickl József, Zelmos, Geréby, Fülöp, Leidenfrost Armin, Szabó Zsigmond, Varga Lajos, Parthy Ferencz, fogyasztási és italadókat bekezelő polgári szövetkezet, Poszert János, Balogh Béla és minden nagyobb üzletben.

Táncztermek, sörcsarnokok nagyobb üzlethelyiségek

SIEMENS-féle

izzó légszesz lámpák

által a legfényesebb és legolcsóbb világítását nyerik. Három ily, 4 évig használatban volt lámpát eladunk és pedig:

1. Siemens-féle óriás izzó lámpát 600 gyertyaláng erővel, ezelőtt 480 frt, most 180 frt.

2. Siemens-féle izzó-lámpát á. 300 gyertyaláng erővel, ezelőtt 220 frt, most 90 frt. darabját.

DIETRICH és GOTTSCHLIG

(511) BUDAPEST.

szőnyegek

függönyök, ágy- és asztal-terítők

bútorszövetek és viaszkos-vásznak

takarók és lópokróczok

SZABÓ LAJOS FIAI CZÉGNÉL.

(413. a)